



Členové Výboru pro kulturu a vzdělávání (CULT) Evropského parlamentu ze skupiny GUE/NGL



Lothar BISKY (DE)
místopředseda



M-Ch. VERGIAT (FR)
koordinátorka za GUE/NGL



Jean-Luc MÉLENCHON (FR)



Inês ZUBER (PT)

Členové Výboru pro právní záležitosti (JURI) Evropského parlamentu ze skupiny GUE/NGL



Jiří MAŠTÁLKA (CZ)
koordinátor za GUE/NGL



Younous OMARJEE (FR)

Pro podrobnější údaje k informacím uvedeným v tomto letáku se obraťte na Mariku Tandlerovou: marika.tandler@europarl.europa.eu nebo Evangelos Katsiavas: evangelos.katsiavas@europarl.europa.eu



- Modely otevřeného přístupu v oblasti vědy představují budoucnost šíření poznatků a je nutné je podporovat.
- Je třeba podporovat systémy financování a odměňování tvůrčích činností založené na paušálních uživatelských příspěvcích.
- Je třeba podporovat alternativní systémy licencí, například Creative Commons, autorům a uživatelům totiž poskytují větší míru svobody.
- Autorské právo musí podporovat zvláštní výjimky pro zdravotně postižené osoby, veřejné instituce a využití ke vzdělávacím účelům.
- Je třeba zkrátit dobu ochrany tvůrčích děl (trvajících až 70 let po smrti tvůrce). Účelem ochranné doby není zabezpečit další příjmy distributorům, nýbrž zajistit tvůrcům skutečnou odměnu.

Evropská sjednocená levice / Severská zelená levice
Evropský parlament
rue Wiertz 43, B-1047 Brusel
T +32-(0)228-42683
F +32-(0)228-41774

Vydáno oddělením komunikace GUE/NGL
guengl-communications@europarl.europa.eu
Fotografie: iStockphoto, Evropský parlament
Návrh: Dominique Boon
Tisk: Dossche Printing
© GUE/NGL – Brusel 2012
Tištěno na recyklovaném papíře.



Autorská práva v digitálním věku Hledání patřičné rovnováhy mezi tvůrci a uživateli



GUE/NGL
www.guengl.eu

EVROPSKÁ SJEDNOCENÁ LEVICE / SEVERSKÁ ZELENÁ LEVICE
EVROPSKÁ PARLAMENTNÍ SKUPINA



GUE/NGL
www.guengl.eu

EVROPSKÁ SJEDNOCENÁ LEVICE / SEVERSKÁ ZELENÁ LEVICE
EVROPSKÁ PARLAMENTNÍ SKUPINA

Otázky autorských práv se v současnosti dotýkají téměř všech občanů, podniků nebo institucí. Rozvoj nových technologií a všeobecně rozšířené používání sociálních médií stírá rozdíly mezi tvůrci a uživateli. Pokud chceme překonat krizi legitimacy v oblasti autorských práv, musíme si položit zásadní otázku: kdo by měl z autorských práv těžit a jakým způsobem?

Skupina GUE/NGL podporuje takovou strategii autorských práv, která tvůrcům umožní žít z příjmů z jejich díla a současně uživatelům zajistí právo na přístup k tvůrčímu obsahu. Problém autorských práv nelze vyřešit, nejsou-li chápána jako vzájemný svazek práv tvůrců a uživatelů, jenž podporuje svobodu přístupu a užívání a zároveň oceňuje tvůrčí práci.

Potřeba změny autorského práva

Digitalizace mění naše chápání produkce a šíření děl. Díla, která jsou dostupná on-line, lze reprodukovat a šířit bez ztráty kvality. Na internetu je k dispozici nepřehledná nabídka tvůrčích děl, k nimž se uživatelé dostanou dvěma kliknutími. Doba, kdy několik subjektů řídilo přístup k hudebnímu a jinému tvůrčímu obsahu a určovalo jeho nabídku, bude brzy minulostí a úloha zprostředkovatelů se bude muset změnit.



Posílení postavení tvůrců

Značnou část zisku dosud inkasují subjekty, jež díla využívají, například zábavní průmysl a zprostředkovatelé, kteří z tvůrců a jejich díla těží, nebo malá skupina filmařů, zpěváků či spisovatelů. Nechceme zpochybňovat hodnotu jejich práce, ale jejich postavení je podle současného autorského práva příliš dominantní, neboť většina tvůrců dostává za svá díla velmi nízkou odměnu a mnozí musí často mít ještě druhé zaměstnání, aby se uživili. Je třeba zlepšit postavení strukturálně slabších tvůrců vůči průmyslu při uzavírání smluv, aby se zajistilo, že za tvůrčí obsah dostanou spravedlivou odměnu a že na tvůrce i jejich dílo bude brán náležitý zřetel.

Posílení práv uživatelů

Moderní autorské právo se musí zaměřit na uživatele. Uživatelé jsou spotřebiteli a zároveň mnohdy tvůrci, neboť z existujících děl vytvářejí remixy a mashupy. Jejich právo na přístup k dostupným dílům je třeba chránit, nikoliv jej omezovat přísnými tresty nebo negativními kampaněmi. Není však možné do digitálního světa prostě přenést staré autorské právo, jež se soustředilo na analogová tvůrčí díla. Evropští občané prostřednictvím internetu sdílejí miliony hudebních souborů. To by nemělo být považováno za trestný čin. Skupina GUE/NGL je důrazně proti neospravedlnitelným trestním postihům, jež se dohodnou za zavřenými dveřmi, jako tomu bylo například v případě dohody ACTA (z angl. Anti-Counterfeit Trade Agreement – Obchodní dohoda o boji proti paděláním). Skupina GUE/NGL nepodporuje subjekty, které o sobě prohlašují, že bojují za práva umělců a autorů, ale místo toho bohatnou tím, že ukládají pokuty uživatelům.



Skupina GUE/NGL žádá zavedení moderní strategie v oblasti autorského práva

- Aby měli autoři tvůrčích děl možnost zajistit si svým dílem obživu, bude nutné v celé Evropě zavést efektivní strategii autorskoprávních smluv. Tvůrci potřebují takové autorské právo, při jehož provádění bude možné klást důraz na jejich zájmy a zájmy uživatelů, nikoliv zábavního průmyslu a jeho zprostředkovatelů.
- Je třeba podpořit otevřený dialog mezi osobami s rozhodovací pravomocí, zábavním průmyslem, tvůrci a uživateli, jehož cílem bude prodiskutovat nové obchodní modely umožňující zpřístupnit tvůrčí obsah za cenu, jež bude přijatelná pro uživatele i tvůrce.
- Je třeba zajistit větší transparentnost vnitřního řízení organizací pro kolektivní správu autorských práv, zejména pokud jde o zásady odměňování.
- Uživatelé jsou těmi, kdo tvůrčí díla používají, platí za ně a zpracovávají je. Je třeba zajistit, aby byla respektována jejich základní práva, např. právo na ochranu údajů a právo na přístup k internetu.
- Blokování přístupu na internet na základě údajného porušování autorských práv znamená omezování svobody komunikace a kontrolu nad internetem ze strany poskytovatelů služeb.
- Soukromé sdílení souborů nesmí být kriminalizováno.
- V případech porušení práv duševního vlastnictví musí být provedeno úplné vyšetřování a tresty musí být uděleny v souladu s právním systémem bez zapojení soukromého sektoru.

